

Наименование на практиката:

Платформа ELIOS

Държава:

Франция

Категория на практиката:

- Подаване на сигнали за нередности

За контакти:

- Delegation Générale à l'Emploi Regional et à la Formation Professionnelle et Initiative pour l'Emploi des Jeunes (Генерална делегация за регионална заетост и професионално обучение и инициативи за младежка заетост)
- <https://www.plateforme-elios.fse.gouv.fr/>
- jeanne.laurent@emploi.gouv.fr

Неутрализиран(и) риск(ове) от измами

- Конфликт на интереси
- Избягване или манипулиране на процедури за възлагане на обществени поръчки
- Двойно финансиране
- Тайни споразумения
- Манипулиране на разходите по проекта
- Други

Контекст и цел(и)

Съгласно член 125, параграф 4, буква в) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 всеки управляващ орган е длъжен да създаде „ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите при отчитане на установените рискове“ и да предприеме мерки за ефективно предотвратяване, откриване и санкциониране на измамите и нередностите.

Освен това във френския наказателен кодекс има изискване всеки орган или длъжностно лице, които при изпълнение на работата си научат за престъпление, да докладват тази информация.

За да изпълни тези изисквания, през 2017 г. Delegation Générale à l'Emploi Regional et à la Formation Professionnelle (DGEFP), управляващият орган (УО) за оперативните програми за заетост и приобщаване в континентална Франция (FSE) и за инициативата за младежка заетост (YEI), разработи ELIOS, платформа за подаване на сигнали за нередности.

ELIOS позволява на всички лица, сигнализиращи за нередности, които имат съмнения за измама или конфликт на интереси във връзка с изпълнението на програмите на ЕСФ, да подават сигнали чрез формуляр на платформата ELIOS. ELIOS е уебсайт, на който се предоставя информация за измами и конфликти на интереси и се осигурява възможност на лицата, сигнализиращи за нередности, да подават неанонимни сигнали по тези теми. Целта му е да се увеличи разкриваемостта на измами, свързани с програми на ЕСФ.

Описание на практиката

За да администрира приемането на сигнали за нередности, DGEFP създаде начална страница, чрез която всеки може да отнесе своите безпокойства до специален екип. Сигналите пристигат в специална пощенска кутия, където случаите могат да бъдат по-лесно управлявани. Достъп до пощенската кутия имат само упълномощени лица.

Внедряването беше организирано от DGEFP в координация с вътрешния доставчик на ИТ системи за дирекцията. Системата заработи след една година на прецизно очертаване на изискванията, последвана от тестване на решението. Разходите за внедряването възлязоха на около 90 000 EUR, към които се добавят 20 000 EUR, необходими за поддръжка всяка година.

На началната страница на платформата на потребителите е предоставена информация относно правното основание за защита на лицата, сигнализиращи за нередности.

Има две възможни теми на сигналите за нередности: измама и конфликт на интереси. Потребителите могат да подадат сигнал в срок от шест месеца след датата на инцидента. Представени са обяснения и определения за измама, конфликт на интереси и свързано с тях неправомерно действие. Тези теми бяха избрани, тъй като това са видовете престъпления, които се установяват най-често при одити и разследвания.

Преди потребителят да получи достъп до формуляра за подаване на сигнали за нередности, в платформата има задължителна процедура за потвърждение от три стъпки, на всяка от които има отделно предупреждение. Процедурата е следната:

- По време на първата стъпка в платформата ELIOS се посочва, че потребителят може да съобщи за подозрение само по отношение на проекти по ЕСФ или инициативата за младежка заетост. В платформата не може да се подават сигнали за други европейски фондове (ЕЗФРСР/ЕФМДР), нито за програми, управлявани от регионални органи за управление (програми на Регионалния съвет по ЕФРР/ЕСФ). В платформата за подаване на сигнали за нередности на потребителите се предоставят насоки къде да се обърнат със запитвания по теми, които не са свързани с европейските структурни фондове (напр. отклонение от данъчно облагане, измами с вноски и социални обезщетения, митнически измами или измами във връзка с трудовия кодекс).
- Втората стъпка съдържа предупреждение за последиците и правната отговорност за подаване на неверни сигнали.
- Третата стъпка е подробно описание на правното основание за защита на сигнализиращите за нередности лица.

Потребителите трябва да потвърдят, че са разбрали всички предупреждения, преди да получат достъп до формуляра за подаване на сигнал.

И накрая, платформата изисква сигнализиращите за нередности лица да предоставят личните си данни; анонимно подаване на сигнали не е позволено. Това има за цел да бъдат предотвратени всякакви неверни декларации, които не могат да бъдат проследени. Всички лични данни се съхраняват сигурно в системата за подаване на сигнали за нередности и се препращат единствено до участващите институции или лица. В Общите правила и условия за използване се съдържат правилата за защита на личните данни, приложими за данните, събрани от платформата във връзка с потребителя и сигнала за нередност. Достъпът до информацията е запазен само за служителите на DGEFP, които извършват проверки за измами. Информацията за контакт служи и за връзка със сигнализиращото за нередност лице.

Когато потребителите приключат с подаването на сигнала, във входящата поща на специално определен служител, който се занимава с проверки за измами, пристига предупреждение по сигурен начин. Сигнализиращото за нередност лице автоматично получава разписка.

Служителят в DGEFP, който се занимава с проверки за измами, преглежда сигнала и взема решение за необходимите действия, които да бъдат предприети, като те могат да включват предаване на сигнала на други институции, ако той не попада в сферата на компетентност на DGEFP, или въздържане от по-нататъшни действия, ако сигналът е несъществен. Сигнали, които бъдат счестени за основателни, могат да бъдат директно предадени на прокурора.

DGEFP има вътрешен комитет за спазване на изискванията, който редовно бива информиран за предприетите мерки и може да предложи по-нататъшни действия. Комитетът може да покани външни представители от институции, замесени в сигналите. За да получи допълнителни мнения и съвети, вътрешният комитет може също да уведоми Националната делегация за борба с измамите (DNLF), която е специализирана в борбата с измамите в областта на публичните финанси.

Понастоящем четирима души имат достъп до сигналите, които се изпращат чрез платформата ELIOS. Един от тях е служителят, който се занимава с проверки за измами, той оценява сигналите и организира работата на вътрешния комитет за спазване на изискванията, който заседава веднъж годишно.

Лицето, сигнализирано за нередността, не се уведомява за резултатите от процеса.

Уникални характеристики

Разработването и прилагането на платформата ELIOS осигурява възможност за:

- централизиране на всички жалби, независимо от съответния управляващ отдел;
- проследяване на подаването на жалбите (регистрация и потвърждение за получаване);
- прехвърляне на жалбите до съответните управляващи служби за обработка;
- осъществяване на последващи действия във връзка със случая заедно с лицето, сигнализирано за нередността;
- вътрешна оценка на сигналите, свързани конкретно с управляващия орган;
- потенциално откриване на неправомерни действия на ранен етап.

Последици и резултати

Платформата ELIOS подпомага откриването и докладването на рисковете от измама. Тя предоставя на лицата, сигнализиращи за нередности, централизиран и стандартизиран формуляр за подаване на сигнал за измама и конфликт на интереси, когато няма възможност за подаване на сигнал в рамките на собствения им екип/дружество.

ELIOS е допълнителен инструмент за откриване на измами, подобрява доверието в управляващия орган и осигурява обратна връзка за бенефициерите и широката общественост.

До момента до ELIOS са подадени 36 сигнала, от които 11 се отнасят до европейските фондове, а други два са изпратени на OLAF за допълнително разследване.

Ключови фактори за успех

- информация за платформата е достъпна на всички свързани уебсайтове
- бърза оценка на получените сигнали и определяне на мерки съотносими към обвиняемите или заинтересованите страни
- обучение за служители, които се занимават с проверки за измами

Срещнати предизвикателства и извлечени поуки

- За успешното прилагане на такава практика в други държави следва да бъдат гарантирани спазването на ОРЗД и сигурността на данните, тъй като потребителите са загрижени за защитата на данните и анонимността.

Потенциал за прехвърлимост

- Лесно прехвърлима на други органи, тъй като не е необходима специална структура или институционална среда
- Следва да бъде оценено наличието на други национални инструменти за подаване на сигнали за нередности, за да се разделят ясно отговорностите и да се посочи къде да бъдат съобщавани различни видове проблеми